

عنوان مقاله:

اثر تنش گرمای انتهایی فصل بر عملکرد، اجزای عملکرد و برخی خصوصیات مورفو-فنولوژیک ژنوتیپ های گندم در شرایط آب و هوایی اهواز

محل انتشار:

مجله تولید گیاهان زراعی، دوره 6، شماره 4 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

مهیار امیدی - دانشجوی کارشناسی ارشد گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه شهید چمران اهواز

محمدرضا سیاهپوش - استادیار گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه شهید چمران اهواز

رضا مامقانی - استاد گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه شهید چمران اهواز

محمد مدرسی - استادیار گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه شهید چمران، خلیج فارس، بوشهر

خلاصه مقاله:

دمای بالا در مرحله گلدهی و پر شدن دانه یکی از عوامل مهم کاهش عملکرد در بسیاری از مناطق دنیا، بخصوص مناطق جنوبی ایران می باشد. لذا به منظور بررسی اثر گرما بر عملکرد، اجزای عملکرد و هم چنین برخی خصوصیات مورفو-فنولوژیک گندم، آزمایشی در سال زراعی ۱۳۸۹-۹۰ در دو شرایط نرمال و تنش گرما بر روی ۱۱ ژنوتیپ گندم شامل یاواروس، زاگرس، چمران، نیک نژاد، کوهدشت، الوند، مانتنا (رقم حساس)، M۶، کاز (رقم متحمل)، گهر و Durum-ch-۸۹ در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی در مزرعه آزمایشی دانشگاه شهید چمران اهواز اجرا شد. نتایج حاصل از این آزمایش نشان داد که تنش گرما باعث کاهش معنی دار صفات فنولوژیک شامل تعداد روز از کاشت تا خوشه دهی (۲۹٪) و تعداد روز از کاشت تا رسیدگی (۳۵٪)، صفات مورفولوژیک شامل ارتفاع بوته (۳۱٪)، طول پدانکل (۲۷٪) و عملکرد بیولوژیک (۳۷٪) و صفات مرتبط با عملکرد دانه شامل طول سنبله با ریشک (۱۲٪)، طول سنبله بدون ریشک (۱۵٪)، تعداد سنبلچه در سنبله (۱۵٪)، تعداد دانه در سنبله (۱۹٪)، وزن هزار دانه (۱۴٪)، شاخص برداشت (۵٪)، تعداد سنبله در متر مربع (۹٪) و عملکرد دانه (۴۱٪) گردید. نتایج این تحقیق ضمن تاکید بر اهمیت صفات فنولوژیک نشان داد که تعداد دانه در سنبله و شاخص برداشت صفات مناسبی جهت غربالگری ارقام و لاین های گندم از نظر تحمل به گرمای انتهایی فصل میباشند. ارقام کاز، چمران و الوند عملکرد خود را در مواجهه با تنش گرما در حد مطلوبی حفظ نمودند. این ارقام جهت کشت مستقیم در مناطق گرم و یا بکارگیری در برنامه های اصلاحی افزایش تحمل به گرما توصیه می شوند.

کلمات کلیدی:

گندم، تنش گرما، اجزای عملکرد، خصوصیات مورفو-فنولوژیک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1445159>

